

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 4. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova: ____50

Potpis članova Školskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

Potpis članova Školskoga povjerenstva koji su vrednovali odgovore:

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

**SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I
TABLICE NACIONALNE STRUKTURE HRVATSKIH ŽUPANIJA 2021. GODINE (%).**

Županija	Hrvati	Bošnjaci	Česi	Mađari	Romi	Srbi	Talijani	Ostali*
Zagrebačka	96,65	0,38	0,07	0,04	0,08	0,60	0,03	2,15
Krapinsko-zagorska	97,89	0,06	0,01	0,01	0,01	0,13	0,10	1,79
Sisačko-moslavačka	85,67	1,09	0,28	0,07	1,17	8,71	0,09	2,92
Karlovačka	88,45	0,89	0,01	0,02	0,05	7,74	0,03	2,81
Varaždinska	97,18	0,06	0,03	0,03	0,69	0,30	0,02	1,69
Koprivničko-križevačka	96,02	0,06	0,03	0,06	1,04	1,52	0,01	1,26
Bjelovarsko-bilogorska	86,88	0,08	4,91	0,62	0,37	4,87	0,05	2,22
Primorsko-goranska	88,11	1,34	0,06	0,11	0,26	3,93	0,89	5,30
Ličko-senjska	87,87	0,33	0,04	0,03	0,07	9,50	0,02	2,14
Virovitičko-podravska	93,20	0,10	0,13	0,24	0,05	4,50	0,02	1,76
Požeško-slavonska	91,30	0,07	0,77	0,17	0,05	4,37	0,65	2,62
Brodsko-podravska	95,81	0,18	0,04	0,03	0,89	1,67	0,01	1,37
Zadarska	93,54	0,30	0,05	0,07	0,01	3,73	0,06	2,24
Osječko-baranjska	88,10	0,11	0,02	2,35	0,64	6,00	0,02	2,76
Šibensko-kninska	88,60	0,22	0,04	0,06	0,01	8,37	0,04	2,66
Vukovarsko-srijemska	81,65	0,78	0,02	0,82	0,13	13,49	0,00	3,11
Splitsko-dalmatinska	96,84	0,22	0,04	0,05	0,01	0,77	0,03	2,04
Istarska	76,40	2,48	0,06	0,18	0,27	2,96	5,01	12,64
Dubrovačko-neretvanska	94,22	1,39	0,04	0,05	0,00	1,24	0,04	3,02
Međimurska	90,33	0,09	0,02	0,04	6,61	0,18	0,01	2,72
Grad Zagreb	93,53	0,86	0,11	0,08	0,28	1,57	0,06	3,51

*Ostale nacionalne manjine, nepoznato, ne izjašnjavaju se, neraspoređeno, izjasnili se u smislu vjerske pripadnosti, regionalna pripadnost

3 1. Multikulturalnost prostora današnjih hrvatskih županija, na karti označenih brojevima 1, 2 i 3, smanjila se tijekom Drugoga svjetskog rata znatnim padom udjela Židova u nacionalnoj strukturi, dok u vremenu neposredno nakon završetka Drugoga svjetskog rata na multikulturalnost negativno utječe znatan pad udjela naroda čije je ime _____, a koji je u priloženoj tablici pribrojen skupini *Ostali*. Uz Varaždinsku županiju županija je s najmanjim stupnjem multikulturalnosti 2021. godine na priloženoj karti označena brojem _____, a nalazi se na prostoru povijesne regije čije je ime _____.

2 2. Zanemarivši nacionalnosti u skupini *Ostali*, dvije županije s najvećim utjecajem srednjoeuropskoga kulturno-civilizacijskog kruga na strukturu nacionalnih manjina na priloženoj su karti označene brojevima _____ i _____, dok je koncentracija stanovništva narodnosti koja nema svoju matičnu državu najviša u županiji na priloženoj karti označenoj brojem _____.

3 3. Sjeveroistočna državna granica Republike Hrvatske, u okviru županije koja je na priloženoj karti označena brojem 2, definirana je međunarodnim ugovorima nakon završetka Prvoga svjetskog rata. Riječ je o dogovorenoj granici koja je podijelila povijesnu regiju čije je ime _____. Na sličan je način, nakon završetka Drugoga svjetskog rata, podjelom povijesne regije, čije je ime _____, dogovoren dio državne granice u okviru županije na priloženoj karti označene brojem 1. Regije na priloženoj karti označene brojevima od 1 do 21 primjer su tipa regija koji nazivamo _____ regija.

1 4. Protestantske crkve te primjeri leksika poput riječi čokot, korman, bunda i čizma u mjesnim govorima u županijama na priloženoj karti označenih brojevima 1 i 2 primjeri su kulturnoga utjecaja naroda čije je ime _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU TRIJU PRILOŽENIH TEKSTOVA O DJELOMIČNO PRIZNATIM I NEPRIZNATIM DRŽAVAMA.

3 5. Poveži srednji i desni stupac s lijevom upisom pripadajućega slova i broja na crtu ispred pojma u lijevome stupcu. Jedan se pojam iz srednjega i desnoga stupca ne može povezati.

Primjer 1 – Ova se država nalazi u Južnome Kavkazu te je etnička i vjerska enklava. Glavni joj je grad Stepanakert ili Khankendi, a drugi je službeni jezik u njoj ruski.

Primjer 2 – Država se nalazi na poluotoku okruženome Žutim, Japanskim i Istočnokineskim morem. Glavni joj je grad Seoul, a u posljednje je vrijeme prepoznatljiva po filmskoj produkciji (Parazit, Igra lignje...)

Primjer 3 – Država obuhvaća sjeverni dio razmjerno velikoga otoka na Istočnome Sredozemlju. Glavni joj je grad Lefkoša (Levkosia, Nicosia, Nikozija), a najvažnija joj je gospodarska djelatnost turizam.

_____ Primjer 1 A) priznaje je samo jedna članica UN-a

1) Armenija – Azerbajdžan

_____ Primjer 2 B) ne priznaje je samo jedna država članica UN-a

2) protestanti – katolici

_____ Primjer 3 C) priznaju je samo međunarodno nepriznate države

3) Grčka – Turska

D) priznaje je 100 država članica UN-a

4) kapitalizam – komunizam

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU TRIJU PRILOŽENIH TEKSTOVA.

*Dajte meni pitanje sljedeće,
od ovoga boda biti neće!*

*Od sljedećega lice mi se
mršti,
ispravljač će od smijeha da
pršti!*

1

*Dej mi, Bože, joči sokolove
išče k tomu perje labudovo
kaj preletel čez široko morje
i poljubil drago srce moje.*

2

*Bog nam dao lipo zdravlje,
lipo zdravlje i veselje! Oooj.*

*Dobro došla, nevo naša, i u
kući drugu našla! Oooj.*

3

3

6. Uz pratnju karakterističnoga zvuka glazbala koje nazivamo cimbal izvodit će se oblik nematerijalne baštine označen brojem _____, dok će se, u pravilu bez pratnje glazbala i primjenom tehnike potresanja glasa, izvoditi oblik nematerijalne baštine koji nazivamo _____, a koji je u prilogu označen brojem _____.

2

7. Oblik nematerijalne baštine, tipičan za dio Republike Hrvatske u kojemu se podudaraju granice povijesne (vernakularne) i funkcionalne (administrativne) regije, označen je brojem _____. Na folklornim festivalima Đakovački vezovi i Vinkovačke jeseni, čija je osnovna funkcija očuvanje tradicijske baštine u sve globaliziranijemu svijetu, najčešće će se čuti oblik nematerijalne baštine označen brojem _____.

U PRILOŽENOME TEKSTU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐI U TEKSTU POGREŠNE POJMOVE, ISPIŠI IH U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠI TOČNE POJMOVE.

3	
----------	--

8. Pozorno pročitaj priloženi tekst i riješi zadatak kao što je navedeno u naputku!

Kalinjingradska je oblast upravno-teritorijalna jedinica suvremene ruske države na obali Baltičkoga mora. Središte je oblasti Kalinjingrad (rus. Калининград; njem. Königsberg, polj. Królewiec) u kojemu su se, u razdoblju prije završetka Drugoga svjetskog rata, na vlasti izmjenjivali Nijemci (Prusi) i Poljaci. Nakon završetka Drugoga svjetskog rata teritorij navedene oblasti pravno je (po suverenitetu) pripao državi čije je ime Ruska Federacija. Eksklava je matične države okružena državama članicama Europske unije – Poljskom i Njemačkom. O strateškoj važnosti navedene oblasti, grada i luke govori činjenica da je to jedna od rijetkih pomorskih luka matične države koja se zimi ne zaleđuje. Grad je prepoznatljiv po svojem važnom izvoznom proizvodu i turističkom brendu – baltičkom opalu, amorfnom mineralu, tj. fosilnoj smoli crnogoričnoga drveta iz tercijara, pretežito žute do smeđe i crvene boje. Upotrebljava se za izradu ukrasnih predmeta i nakita. U najvećemu gradu oblasti – Kalinjingradu – razvila se važna trgovačka i vojna luka koja matičnoj državi osigurava nadzor nad pomorskim putevima. Prirodna laguna Vistula štiti luku od hirovitih vremenskih prilika na moru i ima izvrsne prirodne uvjete za razvoj pomorskoga prometa.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM

U SLJEDEĆEMU ZADATKU DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2	
----------	--

9. Koje su od navedenih država prema obliku vladavine parlamentarne monarhije, a prema političkome uređenju federativne?

- a) Belgija b) Švicarska c) Norveška d) Katar e) Australija

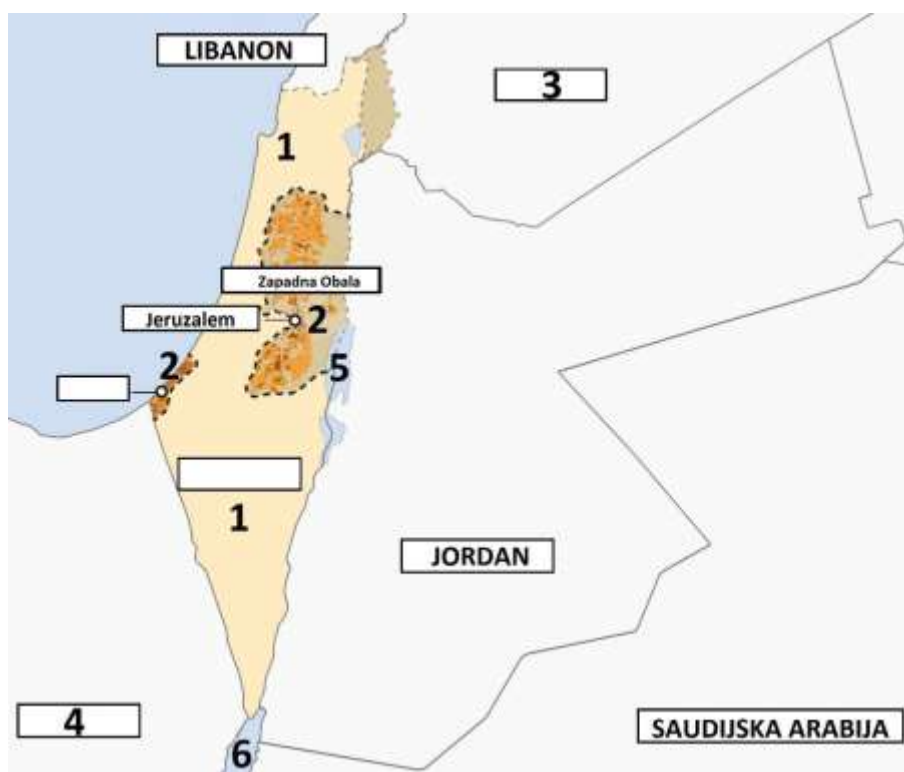
U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI POJMOVE UPISOM SAMO JEDNOGA SLOVA NA CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU. DVA SE POJMA IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3	
----------	--

10. Poveži rijeke s državnim granicama kojima djelomično prolaze i čine prirodnu granicu.

_____ njemačko-poljska	A) Odra
_____ srpsko-bosanskohercegovačka	B) Dunav
_____ bugarsko-rumunjska	C) Laba
	D) Dnepar
	E) Drina

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE KARTE.

1	
----------	--

11. Područja na priloženoj karti označena brojem 2 većinski su nastanjena pripadnicima naroda čije je ime _____.

3	
---	--

 12. Država je na karti označena brojem 1 u razdoblju od 1967. do 1982. godine imala upravu nad biblijskim poluotokom čije je ime _____, koji je nakon navedenoga razdoblja sastavni dio teritorija države čiji je glavni grad _____. Ime je države s priložene karte koja je u ratu s državom na karti označenom brojem 1 izgubila Golansku visoravan _____.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1	
---	--

 13. Koje je ime najvećega grada područja na obali Sredozemnog mora, koje je na priloženoj karti označeno brojem 2?

- a) Be'er Sheva b) Betlehem c) Gaza d) Tel-Aviv

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA UPIŠI ODGOVORE NA CRTE.

3	
---	--

 14. Pelješki most građen je u cilju postizanja kopnene povezanosti hrvatskoga teritorija koji je prekinut na području _____ koridora. Taj je koridor dogovoren _____ mirom 1699. godine u cilju razdvajanja posjeda Dubrovačke i _____ Republike.

2	
---	--

 15. Imena su separatističkih područja na istoku Ukrajine koja su se samoproglasila „narodnim republikama” nakon ruske aneksije Krima 2014. _____ i _____.

2	
---	--

 16. Uz zastavu su, grb i himnu hrvatski nacionalni simboli nacionalni cvijet i nacionalni svetac zaštitnik. Upiši njihova imena ispod priloženih fotografija.

2	
---	--

17. Teritorij koji je u cijelosti okružen teritorijem druge države nazivamo _____ . Strelica pokazuje primjer jedne takve države čije je ime _____ .

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE KARTE HRVATSKE.

2	
---	--

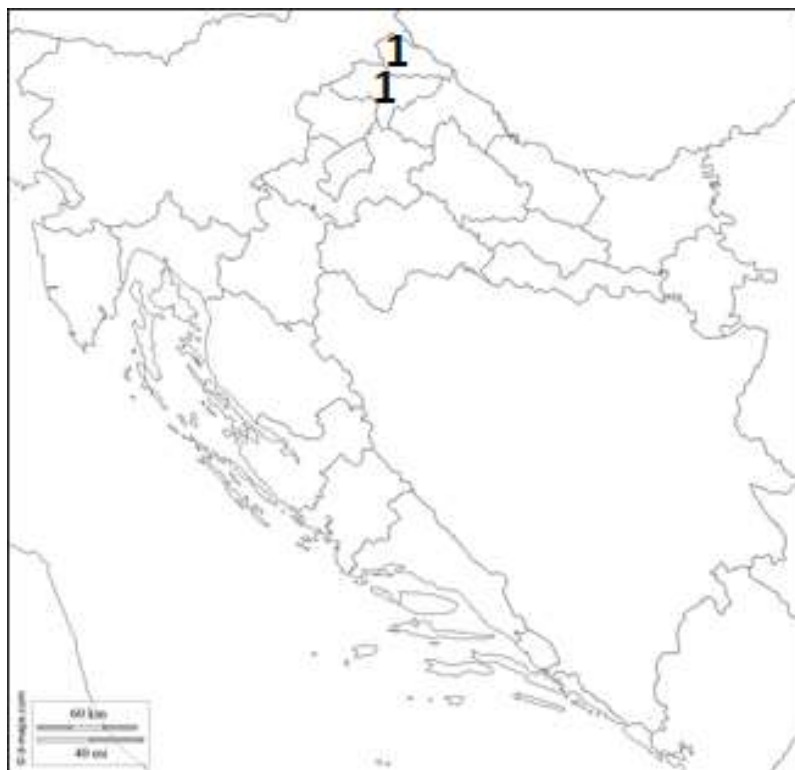
18. Hrvatska je početkom 2023. godine podijeljena na _____ NUTS2 regije i _____ NUTS3 regije.

3	
---	--

19. Upiši broj 1 na kartu u preostale županije koje pripadaju NUTS2 regiji Sjeverna Hrvatska.

1	
---	--

20. Upiši broj 2 u najzapadnije smještenu županiju NUTS2 regije Panonska Hrvatska i na crtu upiši njezino ime. _____

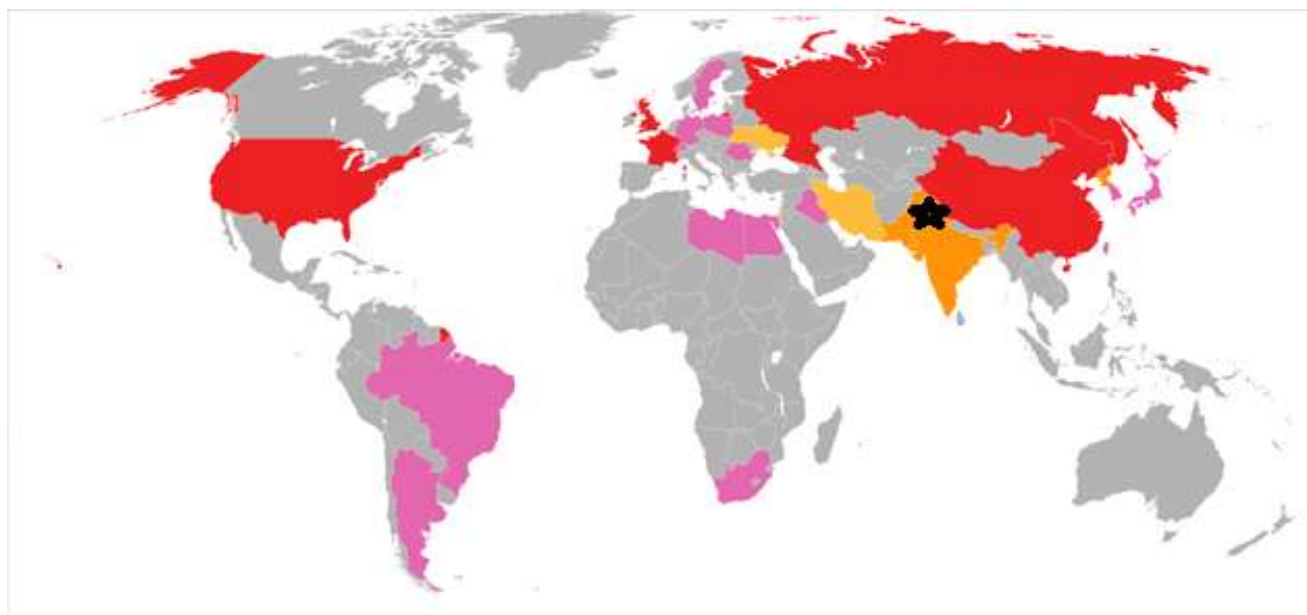

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE
KARTE SVIJETA.**

2 21. Imena su dviju zapadnoeuropskih nuklearnih sila _____
i _____.

1 22. Pet najvećih nuklearnih sila potpisalo je Sporazum o _____
nuklearnoga oružja (NPT).

2 23. Zvezdica na karti označava položaj regije čije je ime _____, a
postala je izvor sukoba između Indije i Pakistana nakon oslobođenja od britanske vlasti. Poslije
se u sukob umiješala i država čije je ime _____.

- Pet nuklearnih sila potpisnica NPT-a
- Ostale poznate nuklearne sile
- Države za koje se sumnja da imaju ili razvijaju nuklearno oružje
- Države koje su nekoć imale nuklearno oružje ili program njegova razvoja